

Pöytäkirja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma 2021–2022

Aihe: Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman seurantaryhmän 2. kokous

Aika: Tiistai 15.6.2021 klo 9.00-11.30

Paikka: TEAMS-kokous

Osallistujat:

Heikki Blom Opetus- ja kulttuuriministeriö

Marika Bäckman Opetus- ja kulttuuriministeriö

Hannu Freund KT Kuntatyöntajat

Katri Hirvonen Yksityiskoulujen Liitto ry

Marita Hokkanen Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

Emma Holsti Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry

Kari Jukarainen Aineopettajaliitto ry

Päivi Kamppi Kansallinen koulutuksen arviointikeskus – Karvi

Inka Kokkonen Suomen Rehtorit ry

Teijo Koljonen Opetushallitus

Harri Korhonen Helsingin kaupunki, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Tuomo Laakso Opetusalan ammattijärjestö OAJ

Petri Lehikoinen Opetushallitus

Jukka Lehtinen Opetus- ja kulttuuriministeriö

Helena Leskinen Opetus- ja kulttuuriministeriö

Ari Pokka Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Ainomaija Rajoo Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry

Kirsi Rasinaho Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Pekka Risku Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Jussi-Pekka Rode Sivistystyöntajat ry

Mauri Ronimus Aikuislukioliitto ry

Miika Sahamies Akava ry

Tiina Silander Opetus- ja kulttuuriministeriö

Jukka Sormunen Kuopion kaupunki

Jussi Sutinen Pro Lukio ry

Aki Tornberg Opetus- ja kulttuuriministeriö
Matti Tujula Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry
Jenni Tuomainen Suomen Lukiolaisten Liitto
Tiina Tähhä Ylioppilastutkintolautakunta
Ville Ukkola Vammaisfoorumi ry
Lauri Vaara Talous ja nuoret TAT ry
Marja Vartiainen Suomen Yrittäjät
Mikko Vieltojärvi Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Kyösti Värri Suomen Kuntaliitto
Jan-Mikael Wikström Finlands Svenska Lärarförbund FSL ry
Satu Ågren Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Asialista

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Tiina Silander avasi kokouksen klo 9.00.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Puheenjohtaja esitteli muistion lyhyesti.

4. Seurantaryhmän uusien jäsenten esittäytyminen

Kokouksessa esittäytyivät seurantaryhmän uusi jäsen Ville Ukkola (Vammaisfoorumi ry) sekä tekninen sihteeri Helena Leskinen (OKM).

Lisäksi esittäytyivät edellisestä kokouksesta poissa olleet Hannu Freund (KT Kuntatyönantajat), Inka Kokkonen (Suomen Rehtorit ry) ja Emma Holsti (Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry) sekä edellisessä kokouksessa mukana ollut Matti Tujula (Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry).

5. Lukio-opiskelijoiden näkökulmia lukion laatutyöhön

- *Koulutuspoliittinen asiantuntija Jenni Tuomainen, Suomen Lukiolaisten Liitto ry*

Jenni Tuomainen kertoi esityksessään, että Suomen Lukiolaisten Liitolla on suuret odotukset nyt aloitetulle lukiokoulutuksen laatutyölle. Tavoitteena on laadukkaan lukiokoulutuksen toteutuminen ympäri Suomen. Opiskelijoiden osallisuus koulutuksen järjestäjän toiminnassa ja sen kehittämisessä on tärkeää, ja sitä voidaan edistää opiskelijapalautteen keräämisellä koulutuksen laadusta, opiskelijoiden hyvinvoinnista ja osallisuudesta.

Esitys on kokonaisuudessaan luettavissa seurantaryhmän yhteisessä Tiimeri-tilassa.

Keskustelussa esiin nousseita näkökulmia:

- Koko lukioyhteisön osallistaminen laatutyöhön on tärkeää, samoin ajantasaisen tiedon hyödyntäminen. Tällä hetkellä tarvittava tieto on osin vaikeasti löydettävissä.
- On pohdittava, miten ylioppilastutkinnosta ja sen järjestämisestä saatavaa tietoa käytetään hyväksi. Hyviä käytänteitä voisi jakaa laajemminkin. Ylioppilastutkinnon suorittaminen alkaa yleensä jo kesken lukio-opintoja, ja opiskelijaa on tarpeen tukea koko yo-polun ajan.
- Korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö sekä kansainvälisyys ovat tärkeitä elementtejä lukiouudistuksessa ja niiden tulisi näkyä laatustrategiatyössä. Yhteinen visio olisi tarpeen, vaikka ne näyttäytyvätkin eri tavoin eri lukioissa. Saavutettavuuden käsitettä tulee edelleen pohtia.
- Koronan myötä yhteisöllisyyden merkitys on kasvanut ja sillä on vahvistava ja voimaannuttava vaikutus; miten se otetaan mukaan laatutyöhön? Miten ja millaista dataa ylipäänsä kerätään ja miten sitä hyödynnetään?
- Ylioppilastutkinto mittaa osaamista vain tietyissä aineissa. Lukiossa on myös muita opiskeltavia aineita.
- Myös opiskeluhuolto, henkilökohtainen ohjaus ja erityisopetus ovat lukiouudistuksen keskiössä ja näille tarvitaan kriteerit. Ylipäänsä kansalliset laatukriteerit tulee laatia.
- Lukiokoulutukseen liittyy paljon asioita, jotka ovat vaikeasti mitattavissa, esimerkiksi hyvinvointi ja osallisuus. Osallisuus on suomalaisen lukiokoulutuksen vahvuus.
- Arvosanadataa tulisi kerätä ja pohtia arvosanojen määräytymisen kriteereitä, vaikei lukiossa ole käytössä perusopetuksen kaltaisia arvosanakriteereitä.
- Laatu syntyy paikallisesti (oppilaitoksen johto – opettajat – opiskelijat). Valtakunnallisen ohjeistuksen tulee mahdollistaa toimiminen erilaisissa olosuhteissa.
- Mistä laatu muodostuu; onko olemassa tutkittua tietoa? Laatu on muutakin kuin hyvää oppimista. Hyvinvointi ja oppiminen tukevat toisiaan.
- Lukiodiplomien rooli? Selvityshenkilöiden raportti lukiodiplomeista on valmistunut. Tällä hetkellä on käynnissä lausuntopalautteen käsittely.

6. Näkökulmia laatustrategiaan. Esimerkkinä ammatillisen koulutuksen laatustrategia

- *Opetusneuvos Jukka Lehtinen, opetus- ja kulttuuriministeriö*

Jukka Lehtinen esitteli ammatillisen koulutuksen laatustrategian ja sen laatimisen taustalla olleita tekijöitä. Se ei ole valmis malli, jonka voisi kopioida lukiokoulutukseen, mutta se voi tarjota aineksia nyt aloitettuun lukiokoulutuksen laatutyöhön.

Esitys on kokonaisuudessaan luettavissa seurantaryhmän yhteisessä Tiimeri-tilassa.

Keskustelu esityksistä:

- Ammatillisen koulutuksen laatustrategiassa on mielenkiintoista toimintaympäristöanalyysi, ja eri toimijoiden roolit, joiden kuvauksilla voidaan sitouttaa eri osapuolia laatutyöhön.
- On hyvä tarkastella muutostekijöitä; lukiokoulutuksessa oppivelvollisuuden laajentaminen on tällainen. Se voi tarkoittaa esimerkiksi inklusiivisuuden lisääntymistä.
- Asiakaslähtöisyys: keitä ovat lukiokoulutuksen asiakkaat ja miten heidän näkökulmansa otetaan huomioon?
- Ammatillisen koulutuksen laatustrategiatyössä työpajoilla oli merkittävä rooli. Niissä saatiin aikaan hyvää keskustelua eri näkökulmista.

- Missä muodossa aikuislukiot otetaan laatutyöhön mukaan?
- Ammatillisella ja lukiokoulutuksella on molemmilla omat erityispiirteensä, mutta on myös yhteistä.
- Lukiokoulutuksessa ollaan usein hyvin kiinnostuneita oppimistuloksista (ylioppilastutkinto), mutta laadunhallinnan näkökulmasta myös itse toiminta ja rakenteet ovat tärkeitä.
- Laatu on aina paikallista eli miten opiskelija sen kokee. Laatustrategian tehtävänä on tukea paikallista kehittämistyötä.
- Miten voidaan auttaa sitä, että saadaan ylläpidettyä hyvää laatua sekä tavanomaisissa että poikkeusoloissa.

7. Pienryhmätyöskentelyä (40 min)

Seurantaryhmä kävi keskustelua viidessä pienryhmässä seuraavista aiheista:

Mistä asioista lukion valtakunnallisen laatustrategian tulisi linjata?

Miten laadukas lukiokoulutus näkyy opiskelijalle a) lukion toimintatapojen b) oman oppimisen näkökulmasta?

Keskustelun tulokset kirjattiin Padlet-alustalle.

8. Kokoava keskustelu laatustrategiakeskustelusta

Kooste tallennetaan Tiimeriin.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään TEAMS-kokouksena 24.8.2021 klo 9.30-12. Kokouskutsu ja asialista toimitetaan erikseen.

Muut syksyn kokoukset:

5.10. klo 10-13

9.11. klo 10-13

14.12. klo 10-13.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Tiina Silander päätti kokouksen 11.32.